

Slniečko 9

ROČNÍK 56

MÁJ 2002

13,50 SK

Založené v Matici slovenskej r. 1927

Pani spisovateľka Zlata Solivajsová nie je v Sniečku po prvý raz. Vaši starší kamaráti poznajú jej Rozprávku o medenom slnku a Abecedu pre obludy. Tá druhá rozpráva príbeh o obludnom tanku, ktorý vnikol do lesa ako votrelec a ničil všetko okolo seba. Do cesty sa mu postavil starý dub, zablávil tank vlastným telom, ale sám pritom prišiel o život. Zdalo by sa, že je to smutná rozprávka, keby sa do rozprávkového smútku nevlievala tichá radosť: na mieste, kde starý dub zahynul, vyrástli mladé dubčeky a z rozmliaždeného tanku si ľudia urobili užitočný stroj. Táto rozprávka vyšla práve v čase, keď do našej malej krajiny vtrhli nevítaní hostia. Bolo to v roku 1968. Votrelci sa v rozprávke spoznali a ich domáci prisluhovači pani spisovateľku postavili pred súd. Hľa, čo môže spôsobiť malá, na prvý pohľad obyčajná rozprávka. Pre pani spisovateľku znamenala dvadsať rokov mlčania, smútku a bolesti. Pani spisovateľka v týchto dňoch slávi osemdesiate narodeniny. Jej život nám pripomína čistý láskavý plamienok, ktorý horí preto, aby osvetľoval tmavé zákutia života. A takýto plamienok dodáva odvahu. Ďakujeme, pani spisovateľka! Želáme vám veľa zdravia a plno pekných sniečkovo rozžiarených chvíľ.

Na svietniku uprostred dvoch červených sviec stála na štíhlom stĺpiku holubička. Krídelká mala zodvihnuté, akoby sa už-úž chcela odpútať a vzlietnuť. Chorá Veronka sa na ňu z postieľky dívala a dívala, až sa jej v prítomí začala strácať. Vtedy sa jej Veronka prihovorila:

„Neodlietaj, holubička! Ostaň pri mne.“

Vlastný hlas sa Veronke pozdal akýsi cudzí, odkašľala si a čakala. Odrazu sa Veronka naľakala, že holubička ju nepočúvne a odletí. Nadvihla sa a zavolala:

„Mamička! Mamička!“

Mamička sa objavila vo dverách osvetlených z vedľajšej izby a spýtala sa:

„Čo by si chcela, Veronka?“

„Mamička, nože sa pozri, či holubička neodletela zo svietnika.“

„Tuším ti zasa stúpa teplota, dievčatko moje,“ naľakala sa mamička, „hneď ti prinesiem čaj s citrónom a dám ti liek.“

Keď sa mamička vrátila, Veronka ju poprosila:

„Prosím ťa, mamička, zažni sviece na svietniku, aby som videla holubičku.“

Hľadá Veronka na svietnik, hľadá a vynadávať sa nemôže: červené sviece stoja vzpriamené každá z jednej strany holubičky, ich mihotavé plamienky tancujú, vše vyskočia

vozvysok, vše znehybnajú, takže Veronke sa zdá, akoby sa hrali nejakú veľmi zábavnú a tajomnú hru, ktorej rozumejú len ony. A holubička z kovaného železa si len stojí uprostred sviec, a keď sa sviece rozhoria, vystrie krídelká o niečo viac, akoby sa bála, aby ju nezasiahli mihotavé plamienky.

Zapáčila sa Veronke hra sviečok s holubičkou. Rada by porozumela tajomnej hre, díva sa so zatajeným dychom, aby počula, čo si hovoria.

Vtom jedna svieca zaprskala:

„Heš! Preč!“ A plameňom oblizla holubičke krídla.

„Ššš! Preč!“ zaútočila aj druhá svieca.

Veronka sa už chcela ozvať na obranu holubičky, keď tu začula slabý hlások, akoby iba vetrík zaševelil:

„Prečo ma odháňate?“

„Zavadziaš!“ odvrkli obe sviece odrazu.

„Ale veď ja nič nerobím. Ako vám môžem zavadzať? Vy si môžete horieť, koľko sa vám chce, a ja vám nič nepoviem. Iba tu ticho sedím a dívam sa, aké ste krásne štíhle a ako vaše plamienky poskakujú.“

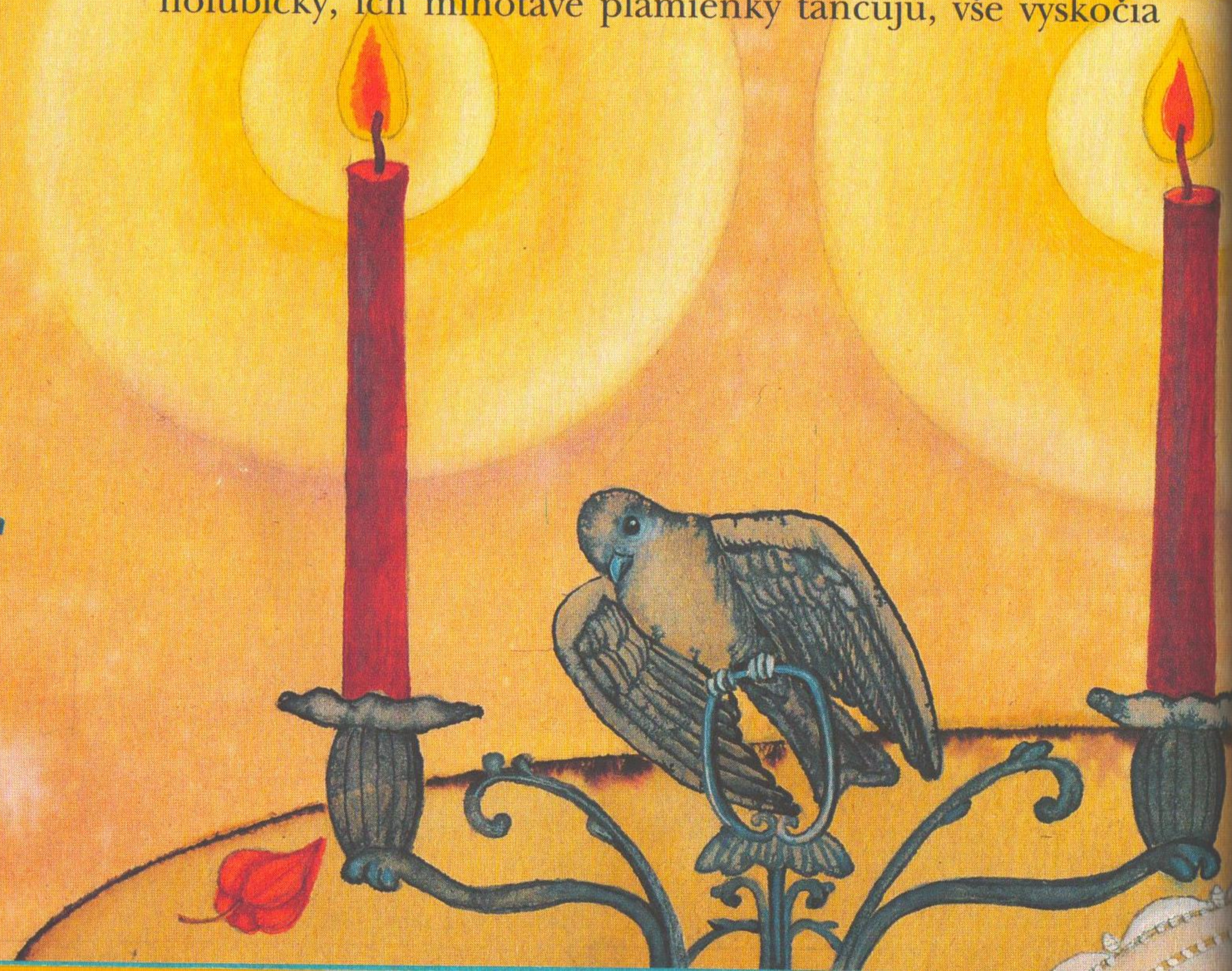
Úprimný obdiv trochu sviece pomýlil. To nečakali. Pripravovali sa na riadnu škriepku, a ona, hľa, im vraví, že sú krásne! Aj plamienky sviec sa stiahli nižšie, akoby uvažovali, či nemajú načisto zhasnúť.

Pokým obe sviece rozmyšľali, čo odpovedať, ozvala sa holubička:

„Chcela by som, aby sme boli priateľkami. Sme predsa na jednom svietniku, sme teda akoby sestry.“

„Ako to – sestry?“ pohoršovala sa ľavá svieca. „Ty si zo železa a my sme z jemného vosku. Ty si tam iba sedíš a my svietime. A keby sme nesvietili, ani by ťa v tej tme nebolo vidno, takže keby si tu vôbec nebola, nikto by to ani nezbadal.“

„Máte pravdu, svetlo dávate vy. Ale či aj ja niečo nedávam?“

„A čo?“

„To, čo mám: krásu. Svetník by bezo mňa nebol taký pekný! Kto by zatúžil dívať sa naň cez deň, keby som tu nebola ja? Cez deň predsa nesvietite. Odpočívate a ja sedím na stráži a pozorujem okolie. Ba ani Veronka by si nebola spomenula na vás, keby nie mňa. Chcela svetlo iba preto, aby ma lepšie videla.“

To bola pravda, hoci sviece to nechceli priznať. Začali si čosi šuškať medzi sebou, ale Veronka nepočula, čo hovoria. Po chvíľke sa ozvala pravá svieca:

„Tuším si veľmi namyslená.“

Neznelo to presvedčivo, preto dodala:

„Ale to musíš uznať, že svetník je na to, aby svietil, a nie na to, aby sa naň ľudia dívali len tak.“

„Ale veď ja to uznávam. Lenže aj vy uznajte, že nesvietite stále. Cez deň obidve odpočívate a ja za ten čas pozorujem, čo sa deje vôkol nás.“

„A aké je to cez deň, keď spíme?“ spýtali sa zvedavo sviece.

„Cez deň? Ó, cez deň je všetko oveľa krajšie, jasnejšie.“

„Jasnejšie ako náš plameň?“

„Jasnejšie? Či vraj jasnejšie! Cez deň predsa svieti slnko a to je také jasné, až, až...“ holubička sa zasekla.

Ako vysvetliť sviecam, aké jasné je slnko. Ale spamätala sa a dodala:

„Slnko je také jasné, až túžim vystrieť krídla a odletieť s holubmi za oknami!“

Plamienky sviec sa nahli k sebe:

„Vieš ty o tom, že sú vonku ešte aj nejaké iné holuby?“

„Nikdy som o tom nepočula!“

„Ani ja.“

„Tak to nebude pravda.“

A nahlas doložili:

„To si si iba vymyslela, aby si sa mohla robiť múdrejšou!“

„Nič som si nevymyslela. Vonku naozaj sú holuby. Živé holuby, ozajstné holuby tam lietajú v povetrí, a keby ste cez deň nespali, tiež by ste ich mohli vidieť, lebo niekedy sadajú aj na naše okno.“

„Chceli by sme to vidieť!“ zvolali sviece.

„To nemôžete,“ odpovedala holubička, „váš život je aj tak veľmi krátky. Načo by ste si ho skracovali ešte viac?“

„Ako to – skracovali?“

„Vy to neviete? Váš život sa začína vtedy, keď vás zažnú a keď z tmy vytrysknú vaše nežné plamienky. Ale ako horíte, tak sa váš vosk pomaličky roztápa. Knôt dohorí a ostane po vás iba niekoľko kvapiek vosku, ktorý pomaly stuhne.“

Sviece stáli ticho, plamienky sa stiahli. To, čo počuli, ich nielen prekvapilo, ale aj zarmútilo. Každá svieca si o sebe myslí, že je nesmrteľná, že bude žiť večne.

Potom ľavá svieca rýchlo nabrala dych a nespelo zašepkala:

„A musí to tak byť? Nechcem sa tak chytré pominiť. Chcem žiť dlho, veľmi dlho.“

„Máte iba dve možnosti,“ povedala holubička, „alebo žiť, svietiť, pomaly zhorieť, alebo ležať bez svetla v škatuli a prespať čas určený na život.“

„Ó, nie! To nie! Radšej zhorieť!“

Plamienky sviec sa rozhoreli dovysoka, akoby chceli dosiahnuť k holubičke, ale márne – už boli menšie. Zmenšovali sa, a ani o tom nevedeli, ani to necítili.

„Nebojte sa, sestry sviece. Po vás zastoknú do svetníka nové sviece a ja im budem rozprávať o vás a o tom, ako sme spoločne obveseľovali chorú Veronku. Lebo bez vášho svetla by Veronka nevidela ani mňa.“

Vtom vošla do izby mamička. Prešla ku klavíru a naklonila sa k svetníku: „Pffff!“

Sviece zhasli a nastala tma.

DANIEL HEVIER

ROZPRÁVKA o hviezdičke

Bola raz jedna hviezdička. Volala sa Ospalinka. A viete prečo? Pretože vždy večer bola taká ospalá, že sa ledva vyškriabala na nočnú oblohu. Niekedy to dokonca ani nestihla a vtedy bola noc tmavšia o jednu hviezdičku.

„Aha, decká!“ vraveli si decká. „Ako tá hviezda žmurká! Akoby bola ospalá.“

Ale Ospalinka to vôbec nepočula. Tichulinko zívla, u-ááááááá, a v tej chvíli sladko zaspala.

Ráno sa jej vôbec nechcelo vstávať. Všetky hviezdy boli už preč zo svojich postieľok, len Ospalinka tam ešte strašila.

„Ospalinka, budiček!“ volalo slniečko a poštekľilo ju lúčom na nosík.

Kto to kedy videl, aby vo dne svietilo slnko zároveň s hviezdami!

Ospalinka otvorila jedno očko a zošuchla sa z postieľky. Ale viete, čo sa raz stalo? Raz sa stalo, že hviezdička Ospalinka sa nedala ráno zobudiť. Darmo ju slniečko štekľilo, darmo jej vánok fúkal pod viečka, darmo na ňu pustil oblak sprchu vody. Ospalinka spala a spala a ľudia si hovorili:

„To je nejaký prírodný úkaz, vo dne svietia hviezdy, bude asi koniec sveta!“

Ale koniec sveta nebol a ani tak skoro nebude, pretože na oblohu vyleteli stovky a tisícky vtáčat a vtákov. Začali mávať krídlami a urobili taký prieveň, že hviezdičku pomaličky odfúklo dolu.

„Pozor, rozbije sa!“ kričal ten najmenší vrabček.

Ale hviezda Ospalinka sa nerozbila, pretože spadla do očí vašej mamičky.

Viete čo, drobčkovia? Keď sa k vám večer nakloní nad postieľku, zadívajte sa jej do očí. Uvidíte, že v nich má hviezdu.

KUKUČKA KUKÁ OD BUKA DO BUKA

RÁČ, JAZÝČEK

„Mama, tata,
lata, lata,
dlačie vláta
želú blata!”

Načo lata?
Koho chceš biť?
Pekné, že ti
ľúto blata!

„Nie, nie lata,
ale lata,
a nie blata,
ale blata!!!“

Ach, veruže!
Opatrne
jak cez trnie,
opakujme,
nech ti jazyk
nesklzuje
na „r“ ako
na křzavke:

„Mama, tata,
rata, rata,
dračie vráta
žerú brata!”

ROZKUKANÁ BÁSNIČKA

*Kukučka kuká
od buka do buka,
ku-ku, ku-ku,
až hora puká.*

Ku komu sa núka?

*A ja kukám
kuk tu, kuk tam,*

Tá je kutá!

*Z ktorého sa
ozve kúta.*

OZVENA

Prečo sa OZVENA
OZVE NA naše
každé slovo?

Je to smutná báj...
Vraj
odmietla poslúchať,
a tak sa stratila
tá veľká hnevnička.

Tá víla
v samote
zabudla rozprávať.
Teraz sa učí
slovička -
hľadá lúčik,
čo ju s nami
opäť zlúči.

Tak si, čo počuje,
opakuje,
kuje,
kuje,
slabikuje,
kuje,
kuje,
a takto si
pamäť kuje.

Však ťažké to v tomto
svete má,
jej pamäť je krátka,
zmätená.

Ilustrovala
DAGMAR HLOŽEKOVÁ

TULIPÁN A TULIPÁNKA

Chceš,
darujem ti
tulipán.
Vidiš, ako sa v ňom
túli pán?

Prilož si ho nežne k uchu,
nech počuješ,
ako si v ňom vyzváňajú.
„Tu Lipan.“
„Tu Lipanka.“
„Nechceš letieť niekde
na juh?”

Ak chceš,
tak k nemu vlez
a budeš červená
tulipánka,
čo si túli pánka.

Malovaná písanka

mlyn, vodník, mlynár, koleso

V hlbocine, na ktorom stál starý už roky žil. Aj on bol starý a zo všetkého mal najradšej pokoj. Preto len čo spustil na jar, vyrazil do najhlbšieho kúta svojej vodnej skrýše. Rýchlo mu však nedal spávať. Jednej noci vyrazil sedar a pokazil ešte pri svite koleso opravil, no na druhú noc sa opäť nekrúsilo. „Neostáva mi nič iné,“ povedal si, „len dať nejaký darček.“ A počkal si na vodníka. O polnoci vyrazil z vody a mu podáva

„Nechaj ma mlieč,“ vraví mu, „ľudia potrebujú MÚKA, aby si mohli upiecť.“ si vzal, no potom keď ho doma rozsvoril, začudoval sa. „Na čo sú mi zlate, na čo mi je zlato!“ A porozhadoval do blata okolo. Keď ráno vstal, nechcel veriť vlastným. Všade okolo našli nádherné žlté. A keďže rástli v blate, si ich narval blatičky. A čo sa stalo? Odstáhoval sa do vód, kde ho neruší žiadne.

mäso, mlieko, chlieb, pšena, mesiac

NAPÍŠAL: J. DONOVAL
NAMALOVALA: D. ONDREIČKOVÁ

Podivný zvon na Kláštorisku

Hoci vo Váhu pretieklo už mnoho vody, povesti, ktoré napísal Jozef Cíger Hronský, sú rovnako krásne, ako boli pred sedemdesiatimi rokmi. Stačí si vziať do rúk nádhernú knihu SLOVENSKÉ POVESTI, ktorú vydala Matica slovenská, a znova musíme vzdať poctu spisovateľovi, pre ktorého bola povest' živou pamäťou nášho národa.

Celé okolie Levoče bolo na nohách, hoci bola noc a na oblohe neukázal sa mesiac, ba ani len hviezdičky nebolo vidieť na nebeskej klenbe.

No ľudí bolo dosť na všetkých chodníkoch a cestách, čo viedli ku Kláštorisku. Tu i tu našiel sa človek, čo niesol zažatú v smole namáčanú brezovú triesku, aby si takto posvietil pod nohy. Okolo horiacej triesky bolo vidno kráčať ľudí s ťažkými bremenami na chrbte.

Každý niesol, čo najdrahšieho mal.

A každý tak utekal, ako najlepšie mohol a vládal.

I toho, čo by najradšej klesol na zem, hna la hrôza. Hľa, hneď zvečera prichádzali posli zo všetkých strán, že veru keď slnko ráno vyjde, budú tu ukrutní Tatári, a komu je život milý, nech si ho tejto noci zachráni. Nech poberie nohy na plecía a uteká ku Kláštorisku, ako mu dych stačí.

Tam sa azda obránia.

I kývali sa po cestách brezové fakle v tmavej noci ako červené okná.

Do rána bol kláštor plný utečencov, ledva sa mali kde na zem uložiť unavení ľudia.

Mnísi kláštoru nemali vtedy ešte ani zvon,

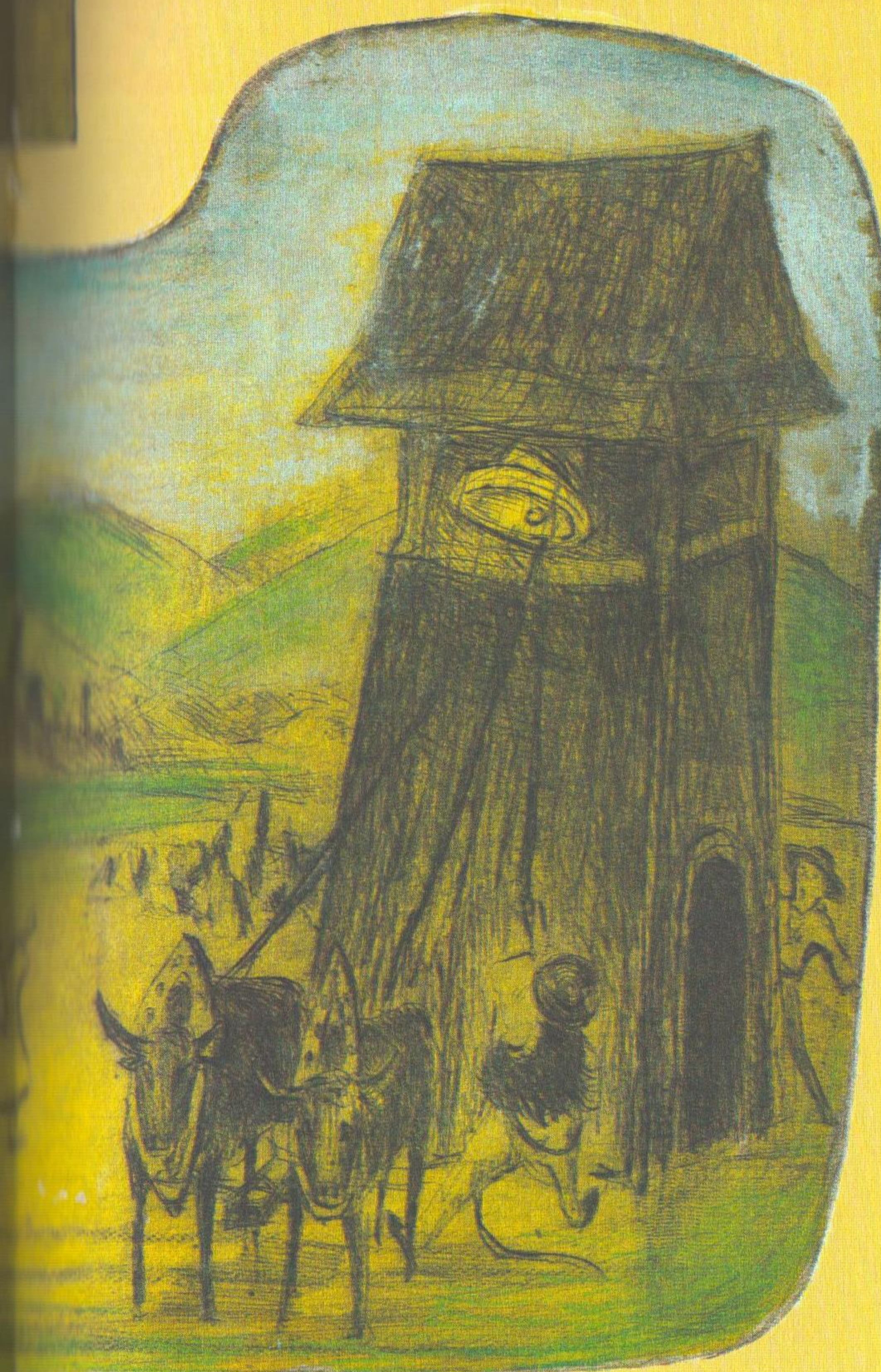

ani vežu. Utečenci chceli sa im za ochranu zavďačiť a najsmelší chlapi dohovorili sa raz, že po prázdnych dedinách dosť sa nájde opustených zvonov, veru jeden do kláštoru dovezú.

I tak urobili.

Cez deň si kdesi zvon obzreli, v noci ho dovezli.

A keď bol zvon na kláštoriskom dvore, vystavili i vysokú zvonicu, ráno i večer zvonili a vraj ľuďom hneď bolo ľahšie znášať

veľké trápenia. No a keď sa tatárska hrôza pominula, chytro sa ľudia rozbehli stavať si chalupy, zorať si roličky i nového zrna nasiať si do brázdy.

A na kláštor a zvon zabudli. Ba keď vymreli i mnísi, zvon celkom onemel. A tak to bolo až cez tri pokolenia. Až potom prišlo na um jednej zo susedných dedín, že škoda na Kláštorisku hynúť zvonu. Onedlho sa rozsype i zvonica a medzi skálím zahynie zvon. Najlepšie by bolo vraj zvon doviezť do dedi-

Ilustroval
LUBOSLAV PAĽO

ny. Nešiel by do škody, ba hádam je to aj ich starodávny majetok, lebo sa už nik nepamätá, z ktorej dediny chlapi zvon na Kláštorisko dovezli.

Lenže keď si to pomyslela jedna dedina, hneď si to začala namýšľať druhá i tretia, a hádka bola hotová. A ktovie, ako dlho by bola trvala, lebo darmo sa schodili na radu starší a múdrejší občania, keby sa raz do rady nebol zamiešal akýsi neznámy stavec.

„Ľudia dobrí,“ hovoril, „môže vás zájsť i kára Božia, keď sa nad zvonom hádate. Neviete vy, čím je zvon, neviem ani ja, ale čo všetci nevieme, môže vedieť zvon sám. Zo zvonice ste ho sňali, stojí pred vami, skúste, komu sa podá z miesta.“

Zhromaždení vypočuli všelijaké rady, nuž skúsili i túto.

Zapriahla prvá dedina pár volov – zvon sa ani nehól. Zapriahla druhá dedina dva páry volov – zvon sedel ani prikovaný. Ťahalo zvon šesť volov, ale podivný zvon sa nepoddal. Napokon bolo okolo zvona i dosť posmechu, lebo posledná dedina išla sa borcovať so zvonom, a veru to bola taká na posmech, čo ani volov nemala. Iba dva chudé junce pripriahla k zvonu.

Lenže zvon sa hneď poľahučky pohol, sťahy nebol z ťažkého kovu, a posmešníkom primrzol posmech na jazyku.

Nemali sa už čo smiať ani hádať. Zvon si sám ukázal, komu patrí. I radi si ho viezli opravdiví majitelia.

Iba čo sa obzreli po neznámom človeku, aby sa mu poďakovali za spravodlivú radu.

Ale toho človeka už nebolo nikde.

Pred začiatkom trójskej vojny sa stala podivuhodná príhoda. Achájske (grécke) vojsko sa zhromaždilo, aby jeho vodcovia priniesli obeť bohom. Vtedy spod obetného oltára vyliezol had. Vyplazil sa na vrchol stromu a zahubil vtáča i osem jeho mláďat, ktoré boli v hniezde na haluzi. Potom sa premenil na kameň. Podľa veštca deväť vtáčat znamenalo deväť rokov, počas ktorých bude vojsko dobýjať Tróju. Až desiaty rok mal byť víťazný. A vy už viete, kamaráti, že táto veštba sa splnila. Trójska vojna naozaj trvala desať rokov. Ešte však nevíete, ako sa skončila. Hneď sa to dozviete.

Odyseus bol silný a odvážny muž a kráľ. V boji sa vyznamenával – ako mnohí. No on jediný pochopil, že sila a odvaha na dobytie Tróje nestačí. Vymyslel teda vojenskú leš. Dal postaviť obrovského dutého dreveného koňa. Do jeho útrobov sa zatvorili najlepší bojovníci. Vraj ich bolo tridsať. Vojsko zapálilo tábor, nalodilo sa a predstieralo, že bojisko opúšťa. Neodplávalo však ďaleko, len za ostrov, ktorý loďstvo kryl.

Trójanovia sa domnievali, že nepriateľ sa vzdal boja. Rozbehli sa k opustenému táboru. Tam našli koňa. Zhŕkli sa okolo neho. Čudovali sa a radili, čo s ním. Väčšina navrhovala dopraviť ho do mesta. No našli sa i rozvážni, čo tušili nebezpečenstvo a chceli koňa zničiť. Odrazu sa z kríkov ozval nárek. Ležal tam spútaný muž menom Sinón. Achájski ho tam, vraj, nechali, lebo ušiel z tábora, keď ho chceli obetovať bohom za šťastný návrat domov. Trójsky kráľ Priamos rozkázal zviazaného muža oslobodiť a spytoval sa ho, prečo Achájski postavili koňa. A Sinón odpovedal tak, ako mu Odyseus pri-

kázal: je to dar, ktorým chcú odčiniť krivdu spáchanú na Tróji.

Potom už Trójanovia neváhali a spoločnými silami dotiahli koňa pred hlavnú bránu. Tá však bola priúzka. Aby mohli dotlačiť koňa do mesta, zbúrali Trójanovia časť hradieb. Vypuklo nadšenie, radosť, že sa vojna skončila. Všetci oslavovali, jedli, pili. Keď si líhali na lôžka, netušili, že je to posledná noc v ich meste.

Kým Trójanovia spali, achájske vojská sa plavili späť. Bdel aj Sinón v meste. Opatrne sa

priblížil ku koňovi, otvoril závoru na jeho drevenom bruchu a vypustil nedečakovaných bojovníkov, ktorí sa v ňom skrývali. Nikým nepozorovaný sa prikradol k hradbám a zapálil smolnú faklu na mieste, kde boli zbúrané. To bol signál pre achájske vojsko, aby vtrhlo do mesta. Darma sa zo sna prebudení Trójanovia bránili. Biedne zahynuli na bojisku alebo sa dostali do zajatia a stali sa z nich achájski otroci. Len malá hŕstka sa zachránila útekem z horiaceho mesta. Po slávnej, hrdej Tróji zostali iba ruiny a popol.

Tak, kamaráti, teraz už viete, čo spôsobil trójsky kôň. No ešte jedno vysvetlenie som vám dlžná. Achájski i Danajci boli vlastne príslušníci starogréckych kmeňov. Pokojne by sme teda mohli povedať, že proti Tróji bojovali Gréci. A podľa jedného z týchto kmeňov bol nazvaný zákerný dar, ktorý Trójanom priniesol len nešťastie a skazu. Dodnes tak nazývame každý dar, ktorý nepoteší, skôr uškodí. Ak chcete to pomenovanie poznať, vyľúštite si krížovku.

Tajničku napíšte na korešpondenčný listok a pošlite na adresu: Slniečko, PO BOX 307, 810 00 Bratislava. Zapojte sa tak do súťaže o peknú knihu hneď alebo o slniečarský bicykel na konci školského roka.

POVEŠŤ ŽELEZNEJ STUDNIČKE

V Bratislave na potoku Vydrica stál kedysi mlyn. Jeho majiteľ bol bohatý mlynár. Aby nemusel platiť sluhu, vzal si do služby dievča-sirotu a to muselo otročiť v mlyne od svitu do mrku. Nie div, že dievča od ťažkej roboty ochorelo na smrť.

Jedného dňa dievča prestalo vladať.

Mlynár dievčaťu nepomohol, ale ho vyhnal.

Dievča stretlo žobráka a dalo mu kúsok chleba.

Žobrák sa jej odvrátil dobrou radou.

Dievča sa napilo zo studničky a vyzdravelo.

Mlynár studničku ohradil železným plotom.

Žobrák chcel vedieť, prečo to robí.

Zanedlho nad liečivým prameňom stáli kúpele.

Čoskoro sa tam rozkikirikal červený kohút.

Odvtedy sa už nik nepokúšal privlastniť si studničku, ktorá sa podľa plota začala nazývať Železnou. A ak by sa o to pokúsil niekto z dnešných boháčov, obide tak, ako kedysi lakomý mlynár. I na jeho majetku zakikirika ohnivý kohút a voda bude opäť liečiť iba chudobných.

Barónove dobrodružstvá

Už je barón náš (4. ČASŤ)

Ema je malé dievčatko. Na narodeniny dostala od neznámeho pána na trhovisku psíka mopslíka. Dala mu meno Barón. Na údiv celej rodiny sa ukázalo, že psík vie rozprávať. Mame však akosi neprirástol k srdcu. Čo ak sa rozhodne poslať Baróna do útulku?

„Vstávajte, už je ráno!“ mama vošla do izbičky plná elánu a otvorila na Emu a Baróna okno.

„Brrr, to je zima, mami, prosím, zavri to!“ pritiahla si Ema perinku až pod nos. Barón otrávene rozlepil ľavé oko, ale hneď pochopil, že ho už ani nemusí zatvárať, pretože zo spania nebude nič. Mama sa prehnala po izbe ako víchor a akýmisi farebnými pierkami na dlhej drevenej paličke štekli nabytok.

„No tak šup, šup, von z postielky, leňosi! Čaká nás veľké jarné upratovanie. Barón, netvár sa, že spíš, a vylez z tej postele!“

„Radšej vstávaj! Keď mama upratuje, nie sú s ňou žiadne špásky,“ vyštverala sa zívajúca Ema z postielky, žmoliac si ešte očka. Barón teda vyliezol z vyhriateho pelechu, dovliekol sa do obývačky ako zbitý pes a od prekvapenia padol rovno na zadok, až si privikol chvostík.

„Ako len mohla za takú chvíľu tak strašne narásť?“ nechápal pri pohľade na mamu stojacu na rebríku.

Jarné práce v domácnosti boli v plnom prúde. Mama balansovala na vysokánskom rebríku a márne sa snažila zavesiť oprané záclony. Záchranár otec jednou rukou rebrík pridržoval a druhou istil nebezpečne sa kníšucu mamu.

„Jááá!“ vyplašene zaštekal Barón a odskočil.

„Prepáč, nechcel som ti stúpiť na labku,“ ospravedlňoval sa otec, pričom ani na sekundu nespustil oči z kníšuceho sa rebríka.

Barónovi sa dnes nedarilo. Len čo trochu cúvol, aby nezavadzal, zadnými labkami skočil rovno do plechovky s mazľavou pastou na parkety. Vyskočil z nej a v snahe dostať sa čo najrýchlejšie pod gauč, zanechával za sebou nápadné žlté odtlačky.

„Pozri, čo zas vyvádza! Ja sa z toho psa zbláznim!“ chytila sa mama za hlavu. „Ešte dnes zavolám do útulku! Číslo mám poznačené.“

Zdalo sa, že upratovacie šialenstvo stále narastá a Barón zatúžil byť aspoň na chvíľu sám. Mama s drôtenými kefkami na nohách tancovala po izbe čudný tanec a robila pritom smiešne pohyby. Otec leštil sekretár diavou a veselo si pri tom popískoval. Zdalo sa, že má stále lepšiu a lepšiu náladu. Barón usúdil, že v Eminej izbe bude mať predsa len väčší pokoj a roz-

behol sa tým smerom. Na vyleštených napasovaných parketách sa mu všetky štyri labky rozbehli každá iným smerom, takže stratil kontrolu nad svojím telom. Namiesto k detskej izbe sa začal raketovou rýchlosťou približovať k fľaši diavy. Zrážke sa už nedalo vyhnúť. Vpálil rovno do nej a ocitol sa v lepkej mláke čohosi, čo strašne smrdelo. Ema, mama i otec naňho prísne hľadeli a zdalo sa, že sú dosť namosúrení. Najbleskovejšie, ako vedel, sa vyparil a skryl sa pod vešiak v predsieni.

„Toto mi len tak ľahko neprejde. Teraz ma určite dajú do útulku a nezachráni ma už ani Ema. Ani otec sa ma nezastane, keď som mu pokazil tú fľašu. Najlepšie bude, keď prehryznem telefónnu šnúru. Keď nebude fungovať telefón, nebudú môcť zavolať do psieho útulku a ja tu navždy zostanem.“

V predsieni čosi zarachotilo. Práve vo chvíli, keď sa Barón snažil vyštveráť po vešiaku na stolík s telefónom, plne naložený vešiak sa zvalil. Ťažký náklad kabátov, kabeliek, dážd-

nikov a klobúkov ho zasypal tak, že sa nemohol ani pohnúť.

„Ani mi radšej nehovorte, čo zasa ten náš pes vyparil...“ ozvala sa rozhorčená mama.

„Ema, pomoc!“ zaúpel Barón spod kopy kabátov.

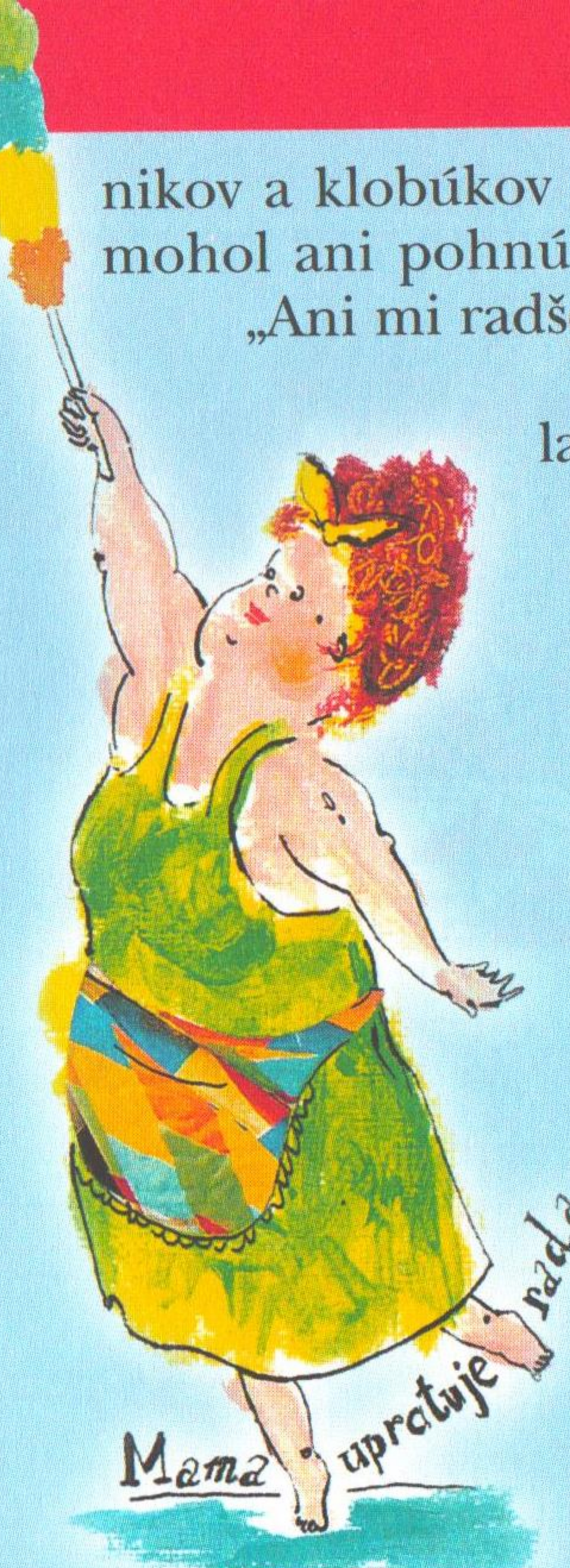
„Čo sa stalo, kde si?“ dobehla do predsieni vystrašená Ema.

„Túú!“

„Kde túúú?“

„No túúúú pod kabátmi!“ usmerňovalo ju šteňa v hľadaní.

Keď Ema vydolovala psíka spod ťažkého zimníka, začala zbierať mince, poznámkové lístočky a vrec-

Mama upratuje rada

kovky, čo sa pri páde vysypali z vrecák kabátov a z kabeliek.

„Pozri, našla som to číslo do útulku!“ zamávala Ema akýmsi kusom papiera. Barón si spomenul na mamine vyhrazné slová a papierik jej z ruky vychňapol. Zrazu nevedel, čo s ním. Pomyslel si, že bude najistejšie, keď to číslo do útulku zožerie. Začal ho teda horúčkovo žuť a hrýzť a omáľat v papuľke. Číslo mu nechutilo.

„Barón, daj to sem! Fuj! Otráviš sa!“ dupla Ema rázne nohou, až sa jej podkolenka zviezla k členku.

„Radšej sa otráviť, než stráviť život v útulku! Moja drahá mamička mi vravela, že sú tam psi veľmi smutní. Že vraj je to to najhoršie, čo sa takému psíkovi môže stať. Nemá ani svojho pána, ani slobodu!“ odhodlane bránil Barón svoje záujmy.

„Ema, nechaj toho psa a pod' nám pomôcť! Pozri, čo tu narobil!“

V obývačke vládol stále veľký zmätok. Barónovi bolo jasné, že sa musí niekam zašíť. Pod voňavými záclonami v kuchyni našiel kopy okrúhlych zaprášených škatúľ na klobúky. V jednej z nich boli staré zvyšky nitiek, pestrých vlnených klobiek a bavlniek. Vliezol dnu, ňufáčik si zaryl do klobka háčkovacej priadze a dúfal, že ho tak skoro nenájdu.

Byt po celodennom upratovaní zvláštne, tak trochu cudzo voňal a na vyleštených parкетách sa šmýkalo. Všetko sa parádne lesklo. Rodina sa s pocitom dobre vykonanej práce

unavene zviezla do kresiel. Keď mama položila na stôl ešte teplú bábovku s hrozičkami, Ema po nej nedočkavo siahla. Odštípla z nej malý kúsok a ruku nenápadne spustila pod stôl.

„Barón, na, tu máš,“ zašepkala.

„Barón, kde si? Ty nemáš rád bábovku? Tak to ti teda neverím!“ zohla sa pod stôl, ale psík tam nebol. Klakla si na zem a narzela pod gauč, ale šteňať nebolo.

„Barón, Baróóón, Barónko,“ kričali, lákali ho na bábovku, ale psa nebolo. Nazreli do všetkých zásuviek, pod skrine, hľadali aj v Eminých debničkách na hračky a skontrolovali dokonca aj periniak, či ho náhodou nezastlali medzi periny. Prehľadali skrátka celý byt, ale psa nenašli.

„On od nás odišiel, lebo sa bál, že ho dáme do útulku,“ povedala Ema a po líci sa jej skotúľala slza veľká ako hrach. Mama jej ju utrela, ale po chvíli bolo slz toľko, že nestačila ani mamina zástera. Vyčítavo pritom hľadela na otca, prečo na psa nedal pozor.

„Úbohé zvieratko. Chúďatko naše. To ja som ho vyštvála,“ začala ronit krokodílie slzy pre zmenu mama. „Veď bol taký krásny. Čo len teraz budeme bez neho robiť?“

Pod oknami zahrkotalo smetiarske auto.

Mama s otcom na seba s hrôzou pozreli.

„Škatule!!!“ zakričali všetci traja.

K smetiarskemu autu dobehli v momente, keď smetiari vysypali poslednú nádobu. A vtedy mama urobila čosi celkom nečakané.

„Ale, pani, kam idete?“ stíhol už len zaprotestovať jeden zo smetiárov.

Vo svojich obľúbených zamatových papučkách sa mama strmhľav vrhla do páchnucích útrobov automobilu. Vyhrabala z nich starú škatuľu na klobúky, ktorú dobre poznala. Otvorila ju a z očí jej vytryskli slzy úľavy.

Medzi kľbkami spal jej milovaný Barón.

Šťastne sme sa pozreli na seba a všetci sme v tej chvíli vedeli, že Barón je už navždy náš.

Krížovka Slniečkarka

V Olympskej olympiáde ste sa, milí slniečkari, dočítali, že veľký drevený kôň, ktorého zhotovili Danajci, priniesol Trójanom nešťastie. Keď vylúštíte našu krížovku, dozviete sa, ako sa odvtedy nazýva každý dar, ktorý nepoteší, ale uškodí. Odpoveď nám pošlite do 20. mája na adresu: Slniečko, P.O. BOX 307, 810 00 Bratislava.

VODOROVNE: **A.** Remeselník – menší vodný tok. **B.** Priprav jedlo – Samo a Vojto – druh poľných prác. **C.** Jelenica – pokyn na zastavenie jazdy – hlboký hlas. **D.** Matej – prvá časť tajničky – Vilo. **E.** Jemnučko krop – obyvateľ Írska – Anna a Ivan – jeden zo zmyslových orgánov. **F.** Nerovný – mužské meno. **G.** Drevená doska – Matej a Oľga – vlaha. **H.** Mužské meno – boľavé miesto – turecký vyšší úradník (bej). **I.** Áno po rusky (da) – mimoriadne úspešná skladba (hit) – odporovacia spojka – Nina a Iva. **J.** Druh africkej antilopy (adas) – skratka doktora – obľúbené ruské mužské meno. **K.** Štát, ktorého hlavným mestom je Moskva – majúca veľké oči.

ZVISLE: **1.** Koval – žmurkli – druhá časť tajničky. **2.** Neprijemný bodavý hmyz – rodný kraj spisovateľov Hviezdoslava a Martina Kukučina – Dorota a Urban. **3.** Nádobu na kúpanie – nástroj na osievanie múky – zalievaj oheň. **4.** Druh plošnej miery (ár) – sní – niečo neisté. **5.** Číslo – majúci mnoho rokov – koniec šachovej hry – solmizačná slabika. **6.** Pavol – príslušník armády – osobné zámeno – Roman a Oto. **7.** Oľga a Ondrej – pestovateľ psov – cudzie chlapčenské meno (Alík). **8.** Popruh slúžiaci na upevnenie – vykonal – meno prvej biblickej ženy. **9.** Okrúhly – v nárečí osov, úžitok (chosen) – Adam a Táňa. **10.** Mučiteľ – nahlas hovor – druhá.

POMÔCKA: Menej známe výrazy sú uvedené v zátvorkách.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A										
B										
C										
D										
E										
F										
G										
H										
I										
J										
K										

OBJEDNÁVKY NA PREDPLATNÉ ČASOPISU SLNIEČKO PRIJÍMA A VYBAVUJE

VÝHRADNE

NAŠA ZMLUVNÁ DISTRIBUČNÁ SPOLOČNOSŤ

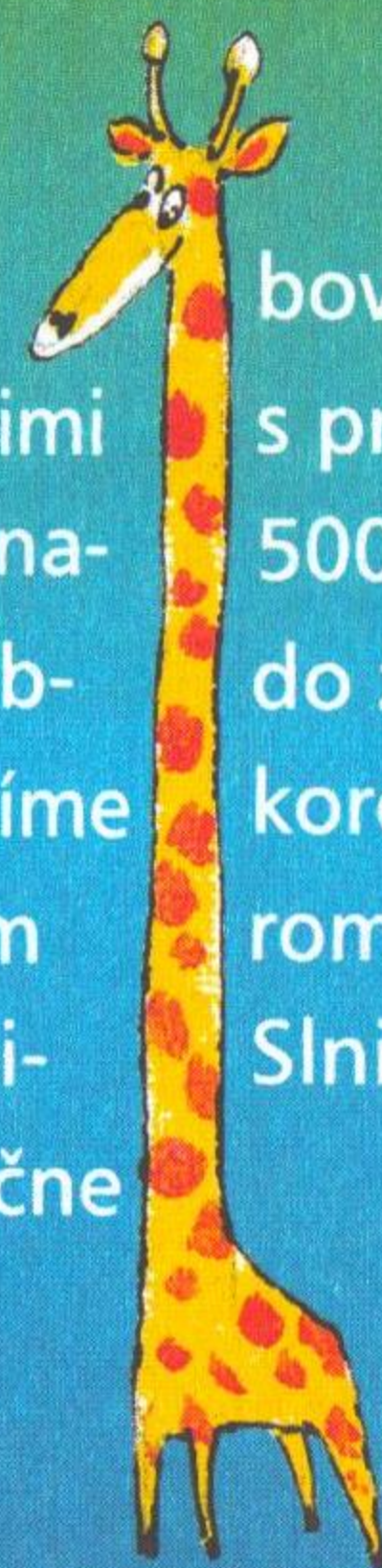
ARES, s.r.o.,
Banšelova 4,
821 04 Bratislava

SÚŤAŽ PRE PANI UČITELKY

Milé pani učiteľky,

koniec školského roka sa blíži a vy už v týchto dňoch premýšľate, ktorý časopis budete so svojimi žiakmi od septembra čítať. Veríme, že to bude naše Slniečko. Boli by sme radi, keby ste si ho objednali už teraz, pretože prvé číslo Slniečka tlačíme už v júli. Pri neskoršej objednávke by sme vám mohli dodať až niektoré z ďalších čísel časopisu. Časopis Slniečko si môžete objednať výlučne v našej zmluvnej distribučnej spoločnosti ARES, s.r.o., Banšelova 4, 821 04 Bratislava. Ak získate nad 10 odberateľov, firma ARES vám poskytne 18 % províziu a zaradí vás do žrebovania o hodnotné vecné ceny (video, rádio s prehrávačom, fotoaparát) a 10 odmien po 500 Sk. Aby vás firma ARES mohla zaradiť do žrebovania, musíte jej do konca júna poslať korešpondenčný lístok s pečiatkou školy, na ktorom uvediete počet predplatiteľov časopisu Slniečko, vašu presnú adresu a telefónne číslo.

Už teraz sa na vás všetkých teší

Už teraz sa na vás všetkých teší

Slniečko

Ilustroval Ľuboslav Pafo

Slniečko
Umelecký mesačník pre žiakov 1. – 5. ročníka ZŠ 2002- 2003

Titul	Periodicita	Cena za jeden výtlačok	Predplatné (žiaci)	Úhrada za jeden výtlačok po odpočítaní 18% odmeny	Počet objednaných výtlačkov	Úhrada za objednané výtlačky (-18%)
SLNIEČKO	10 x	Sk 14,-	Sk 140,-	Sk 117,00 (nad 10 ks)		

Vyplnenú objednávku zašlite distribučnej firme ARES, Banšelova 4, 821 04 Bratislava, číslo telefónu 07/43414665
Predplatné uhradíme do 10. 7. 2002 ÁNO NIE

Meno a priezvisko

Presná adresa školy

V dňa 2002

HEVI kluby

Hevi kluby

HEVI kluby

V našich HEVI kluboch sme zistili, že nám chýba niečo dôležité. HEVI kluby máme už po celom Slovensku, ale deti z rôznych miest sa navzájom nepoznajú. Takto sa kamarátiť nedá!

Rozhodli sme sa, že to napravíme, a pripravili sme veľké stretnutie v Bratislave. To bolo radosti. Z vlaku vystupovali decká z Hnúšte, z Kalinova, každý mal svoje klubové tričko, niesli sa klubové zástavy. Všetkým bolo jasné, že patríme k sebe.

Počas trojdňového stretnutia sme dokonca natočili videofilm. A nie hocijaký! Mali sme medzi sebou vzácneho hosťa – profesionála, ktorý ten film odborne nasnímal. Bol ním náš kamarát pán režisér Haspra. Deti povedali, že skutočná osobnosť sa hneď odhalí. Hoci je veľmi známy, vôbec sa nenafukoval. Výborne sme sa s ním porozprávali, strávil s nami celý čas. Dokonca nám priniesol aj darčeky.

Chcete vedieť, o čom je náš film? Ak ste veľmi zvedaví, môžete si ho vystrihnúť v programe Slovenskej televízie. Má názov Návšteva v HEVI klube. Dozviete sa z neho, ako nám bolo na našom stretnutí a čo sme spolu zažili.

A čo potrebujete vy, kamaráti, na založenie HEVI klubu? Aspoň troch kamarátov, jedného dospeláka a miesto, kde sa budete stretávať. Potom nám napíšte na adresu: FANFÁRY, P.O. BOX 267, 810 00 BRATISLAVA.

O ďalších zaujímavostiach z nášho klubového života sa dozviete v nasledujúcom čísle Slniečka.

Timotea Vráblová

Asociácia VISA International už piaty rok organizuje výtvarnú súťaž pre deti s olympijskou tematikou: VISA olympiáda fantázie.

Tento rok po prvý raz prebehla aj na Slovensku. Svoje obrázky do súťaže poslalo 2 100 detí zo ZŠ z celého Slovenska. Víťazkou sa stala Monika Repánová zo Žilinského kraja. Trinásťročná školáčka vyhrala päťdňový zájazd na zimnú olympiádu do amerického Salt Lake City. Na tému, „čo všetko musí športovec dokázať, aby mohol súťažiť na zimnej olympiáde“, vytvorila originálne dielko. V obrázku s názvom „Radosť zo súťaženia“ mimoriadne pôsobivo vyjadřila obrovské nadšenie, aké vládne počas olympijských hier nielen u športovcov, ale aj u divákov. Ďalších 82 súťažných prác, ktoré boli vybrané do užšieho finále, bolo odmenených cenami od Slovenskej sporiteľne. Obrázky 22 víťazov VISA olympiády z celého sveta sa zišli v Salt Lake City. Najlepšie hodnotené práce boli použité ako výtvarné námety na pohľadnice.

Monika Repánová s víťazným obrázkom

Slniečk

Šéfredaktor **ONDREJ SLACKY**
Zástupkyňa šéfredaktora **Ľubica Kepštová**
Grafická a výtvarná úprava **Viera Fabianová**

umelecký mesačník pre žiakov 1.-5. ročníka ZŠ.

Vydáva Literárne informačné centrum, Nám. SNP 12, 812 24 Bratislava

Adresa redakcie: P. O. BOX 307, 810 00 Bratislava. Telefón 02/527 33 182

Tlačí Slovenská Grafia, a. s., Bratislava-Krasňany.
Rozširuje firma ARES, s. r. o., Banšelova 4, 821 04 Bratislava, t. č. 02/43 41 46 65 a MEDIAPRINT-KAPA PRESSEGROSSO, a. s., Bratislava

Objednávky do zahraničia vybavuje PrNS, a. s., vývoz tlače, Košická 1, 813 80 Bratislava.

Vychádza každý mesiac okrem júla a augusta. Cena jedného výtlačku je 13,50 Sk, ročné predplatné 135 Sk.

Nevyžiadané rukopisy redakcia nevracia.

Obálku nakreslila Alena Wagnerová

Poviem ti

O PEKNEJ KNIŽKE...

Knihka TULÁČIK A KLÁRA rozpráva o priateľstve medzi psíkom a dievčatkou, ale aj o tom, že naozajstným domovom nie je dom, v ktorom bývame, ale náruč, do ktorej sa vždy môžeme schúlť. Okrem dobrých kníhkupectiev si možno knihu za zvýhodnenú cenu 149 Sk vrátane poštovného objednať na adrese KNIŽNÝ KLUB INDEX, 821 02 Bratislava, Trnavská cesta 80, t.č. 02/44-45-47-48. Keď vylúštíte našu doplnovačku, dozviete sa názov časopisu, v ktorom sa po prvý raz objavil Tuláčik a jeho priateľka Klára. Traja z lúštiteľov dostanú túto nádhernu ilustrovanú knižku do daru s autorovým venovaním.

DOPLŇOVAČKA

1					
	2				
3					
	4				
5					
6					
7					
8					

1. Nástroj na kosenie
2. Žreb
3. Oblok
4. Slovenská pohraničná rieka
5. Jeden zo solúnskych bratov
6. Zdomácnená šelma
7. Dravý vták
8. Obydlie

